

ЛЕКАРЯТ И ОБЩЕСТВОТО

Положението, което заема лекарят в обществото се основава на неговото предназначение – да бъде буден страж и пазител на здравето и живота на обществото. Да помогне, когато човек е застрашен от някоя болест, да избави здравето и живота му – ето службата на лекаря сред обществото.

Лекарят вижда хората в часове на голяма нужда, често пъти в крайна мизерия. Вижда ги открити, без маска. Не само това – той вижда ясно тяхната истинска вътрешност. Лекарят често чува това, което никому не се поверява. Колко голямо е доверието на обществото към лекаря, личи от факта, че болните отиват при него с пълна откровеност. Разбира се, че те почти никога не остават измамани в своето голямо доверие. Думите, отправени от лекаря към болния, са най-силните и правдиви, които могат да спасят един живот. Голям брой от най-силните отрови със закон се отнемат от хората и се оставят на разположение на лекарите. Думата на лекаря отваря железните врати на затворите и сваля оковите от тялото на затворника. По време на епидемия всичко се поставя на разположение на лекарите – и власт, и население. Суровите мерки в такива случаи често преминават през отделни личности без оглед на тяхната свобода или интерес, в името на общото добро. Колко голямо трябва да бъде доверието на обществото към лекаря, за да върши всичко това и така безрезервно!

Има действия на отделната личност, които се уреждат със законоположения. Към тях спадат и някои действия на лекаря. Но тези ограничения съставят, може би, само една десета от съществуващите, останалите девет десети, неписани в законите, се съдържат в лекарската етика. Тя не е нещо отделно от общата етика, но се отнася главно до действията на лекаря. Не във всички времена и не на всяко място етиката е една и съща. Доброжелателството е основата на всяка човешка етика. Обществото изисква от лекаря себеотрицание и самопожертвование. Тези две неща означават отказване от приятните и нагърбване с неприятните неща в живота, заради жизнените интереси на обществото.

До 15-ти век във Франция на лекарите е било забранено да се женят, защото те трябвало преди всичко да принадлежат всецяло на своето призвание.

И в действителност, лекарят не принадлежи всецяло на себе си, а повече на своето призвание.

Някъде у нас криво се разбира лекарската готовност към самопожертвование, като се иска от лекарите безплатна работа. Обаче в интереса на народното здраве е – лекарят никога да не бъде в лошо материално положение. Готовност за помощ по всяко време и на всяка цена не може да има тогава, когато лекарят търпи лишения и е принуден да мисли за насъщния хляб. Част от обществото погрешно мисли, че лекарят е

длъжен само да дава. Средно взето, лекарите умират по-млади, отколкото хората, заети с други професии. Старост, нужда и смърт срещат лекарите по-немилостиво, отколкото другите. Лекарят има за предназначение да пази здравето и живота на обществото, както и да възпитава здравите в дух на оптимизъм и здравно благополучие. Той е постоянно в опасност и се намира по всяко време в положение на борба. Разните опасни и заразни болести не щадят нито лекаря, нито семейството му. Той всеки ден излага здравето и живота си на риск, за да помогне или спаси болните, обществото. Тази готовност за саможертва от страна на лекаря му дава вече право за по-големи привилегии в обществото и живота.

/Представените откъси са от книгата „Просвещение и здраве“, статии и реферати от 20-те и 30-те години на XX век, издателство „Авангард принт“, съставител д-р Е. Гошева, редактор д-р Т. Любенова, 2019 г./

